

Handläggare
Bodin Karina

Datum
2014-03-03

Diarienummer
ALN-2013-0260.37

Äldrenämnden

**Svar på motion 2013-11-18 från Eva Adler (MP) angående läkemedelsgenomgång.
Diarienummer KSN-2013-1452**

Förslag till beslut

Nämnden för hälsa och omsorg föreslås besluta

att avge yttrande till kommunstyrelsen över motion från Eva Adler (MP) angående läkemedelsgenomgång.

Sammanfattning

Det finns riktlinjer i länet som fastställts av TKL (Tjänstemannaberedning i kommuner och Landsting) för att samverka kring läkemedelsgenomgångar skall utföras kontinuerligt och strukturerat. Riktlinjerna omfattar kommunernas särskilda boenden och hemvård, där sjuksköterskan har ansvar för läkemedelshanteringen.

Inom primärvården finns tillgång till tre apotekare som fungerar som ett stöd vid läkemedelsgenomgångar framför allt för äldre patienter. Apotekarna är stationerade på Äldrevårdsenheten men är en resurs för alla primärvårdsläkare i länet.

En kommunal apotekare skulle troligen inte förbättra möjligheterna för patienterna att få sin behandling analyserad då ansvaret för hur läkemedelsbehandlingen ska genomföras inte kan delegeras. Ansvaret åvilar alltid en läkare och läkare är landstingets ansvar.

Ärendet

Bakgrund

Efter en skärpning i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården (SOSFS 2000:1) som genomfördes 2012 framgår bl.a. att alla medborgare över 75 år med mer än 5 läkemedel årligen skall erbjudas en läkemedelsgenomgång. Läkare ska göra de ändringar i ordinationerna och vidta de åtgärder som behövs för att läkemedelsbehandlingen ska vara ändamålsenlig och säker.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Inga-Lill Björklund
Direktör

Handläggare
Monica Brundin

Datum
2014-03-26

Diarienummer
ALN-2013-0260.37

Kommunstyrelsen

Svar på motion 2013-11-18 från Eva Adler (MP) angående läkemedelsgenomgång Diarienummer KSN-2013-1452

Bakgrund

Efter en skärpning i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården (SOSFS 2000:1) som genomfördes 2012 framgår bl.a. att alla medborgare över 75 år med mer än 5 läkemedel årligen skall erbjudas en läkemedelsgenomgång. Läkare ska göra de ändringar i ordinationerna och vidta de åtgärder som behövs för att läkemedelsbehandlingen ska vara ändamålsenlig och säker.

Det finns riktlinjer i länet som fastställts av TKL (Tjänstemannaberedning i kommuner och Landsting) för att samverka kring läkemedelsgenomgångar skall utföras kontinuerligt och strukturerat. Riktlinjerna omfattar kommunernas särskilda boenden och hemvård, där sjuksköterskan har ansvar för läkemedelshantering.

Skattningsskala

PHASE-20 (PHArmacoTherapeutical Symptom Evaluation, 20 frågor) är en symtomskattningsskala som används för att identifiera symtom hos äldre som kan ha samband med läkemedelsbehandling, till exempel biverkningar eller interaktionseffekter.

PHASE-20, som rekommenderas av Socialstyrelsen, används främst inför läkemedelsgenomgångar. Tillsammans med läkemedelslista och diagnosuppgifter utgör PHASE-20 ett underlag för optimal läkemedelsbehandling. PHASE-20 kan också användas för att utvärdera effekten av förändringar i läkemedelsbehandlingen.

Det finns flera olika former av skattningsskalan beroende på om personen själv kan skatta sina symtom och fylla i blanketten eller om det utförs av någon annan. Den finns även på olika språk.

Genomförande

I ordinärt boende kallar vårdcentralen till "årskontroll/läkemedelsgenomgång" och medsänder en PHASE-20, patientversionen. Där kommunens sjuksköterska ansvarar för läkemedelshantering skall hen bistå individen med att boka mottagningsbesök hos läkare.

I särskilt boende ska strukturerad läkemedelsgenomgång utföras årligen eller vid behov. Möjlighet till apotekarstöd finns.

Ansvarsförhållanden

Det är ytterst en läkares ansvar att se över ordinationer och bedöma om apotekare behövs som stöd vid läkemedelsgenomgång. Landstinget ansvarar för att anställa läkare som har den kompetens som behövs för att klara kraven i författningarna och således även ansvar för att bistå med apotekarstöd i den omfattning som behövs för att säkra hanteringen.

Kommunens sjuksköterskor har ansvar för att den ordinerade behandlingen genomförs och att läkare informeras om behandlingen inte har önskad effekt. Hen skall även initiera läkemedelsgenomgångar och följa upp behandlingens effekter utifrån läkares ordination.

Inom primärvården finns tillgång till tre apotekare som fungerar som ett stöd vid läkemedelsgenomgångar framför allt för äldre patienter. Apotekarna är stationerade på Äldrevårdsenheten men är en resurs för alla primärvårdsläkare i länet.

Icke farmakologisk behandling

En kommunal apotekare skulle troligen inte förbättra möjligheterna för patienterna att få sin behandling analyserad då ansvaret för hur läkemedelsbehandlingen ska genomföras inte kan delegeras. Ansvaret åvilar alltid en läkare och läkare är landstingets ansvar.

Däremot skulle riktad undervisning för sjuksköterskor, arbetsterapeuter och sjukgymnaster i kommunen förbättra kompetensen och förhindra att läkemedel används innan icke farmakologiska metoder/behandlingar provats vid vanliga åkommor som exempelvis förstoppning, smärta, oro och sömnsvårigheter.

Rehabiliterings- och omvårdnadsinsatser som syftar till att bibehålla hälsa och undvika läkemedelsbehandling gagnar den äldre patienten och borde minska behovet av farmakologisk behandling.

Ebba Busch Thor
Ordförande

Annie Arkeback Morén
Sekreterare

Handläggare
Hagström Ingela

Datum
2013-11-26

Diarienummer
KSN-2013-1452

Äldrenämnden

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink. 2013 -11- 27	
Diarienummer	KSN-2013-1452
	37 Aldbl. 2

Remiss: Motion av Eva Adler (MP) om läkemedelsgenomgång

Kommunstyrelsen hemställer om yttrande i rubricerade ärende.

Upplysningar kan fås av ovan angiven handläggare.

Yttrandet ska ha inkommit till **registrator, kommunledningskontoret, senast: 5 mars 2014**

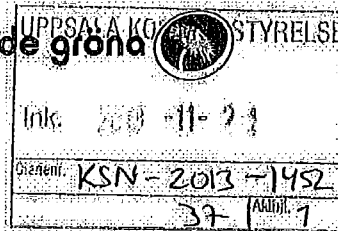
Nämnden har att beakta kommunalekonomiska konsekvenser

Kommunstyrelsens diarienummer ska **alltid** anges när yttrandet lämnas.

Med vänlig hälsning



Per Davidsson
kanslichef
kommunledningskontoret



Motion till Uppsala kommunfullmäktige

Läkemedelsgenomgång

Läkemedelsförskrivning är mycket vanligt förekommande i Uppsala, och sannolikt i hela Sverige. Detta gäller speciellt för våra äldre. Sjukdomar av olika slag tenderar att bli fler när vi blir äldre och därmed blir det fler läkemedelsförskrivningar.

Inom media har det uppmärksammats under flera år ett återkommande problem inom läkemedelsförskrivningen och läkemedelsanvändandet, nämligen att olika läkemedel kan slå ut varandras effekter, förstärka varandras effekter eller att rentav en helt ny effekt dyker upp.

Detta kan få förödande följder för den enskilde. Nya symtom dyker upp, nya läkemedel mot dessa sätts in med ytterligare nya symtom och så vidare. Symtomen är av varierande slag, ett av de värsta var en kvinnas som hamnade i ett demensliknande tillstånd under flera år. Detta hände inte i Uppsala och för ett antal år sedan. Men det skulle kunna hända i Uppsala också, och idag.

Läkare har inte en uttömmande utbildning om läkemedel och deras korsverkande effekter, men det har apotekare. Apotekaren har dessutom till sin hjälp ett dataprogram med alla tänkbara korsande effekter till sitt förfogande, vilket inte läkare har. Däremot vet läkaren vilka sjukdomar den äldre har.

Uppsala har idag årliga läkemedelsgenomgångar inom äldreomsorgen. Det är då den enskildas egen husläkare som gör denna genomgång, eller läkaren vid ett äldreboende. Och det är bra! Antalet läkemedel kan minskas, bättre läkemedel kan sättas in i stället för något preparat som blivit omodernt. Men, läkaren har inte apotekarens expertis inom området.

En kommunal apotekare tillsammans med den ansvarige läkaren skulle ge en bättre läkemedelsstatus för den enskilde, samtidigt som det sannolikt skulle spara pengar i form av färre läkemedel.

Därför yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

att uppdras till Aldrenämnden att tillse att alla boenden på vårdboenden ges tillgång till årlig läkemedelsgenomgång med läkare och apotekare.

Uppsala 18 november 2013

Eva Adler (MP)